

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תשפא

ערב שבת-קודש

פרשת פינחס

י"ח בתמוז ה'תשס"ט

שנת הקהל

יוצא-לאור על-ידי

מכון ליובאוויטש שעל-יד

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ח בתמוז ה'תשס"ט – כ"ה בתמוז ה'תשס"ט

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ח בתמוז	הלכות שביית יו"ט.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	הלי תשובה פרק ג.	מ"ע קנט. מל"ת שכג. מ"ע קס. מל"ת שכד.
ש"ק	י"ט בתמוז	פרק ד-ו.	פרק ד.	מ"ע קסב. מל"ת שכה. מ"ע קסג. מל"ת שכו.
א'	כ' בתמוז	פרק ז-ח. הלכות חמץ ומצה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע קסו. מל"ת שכז. מ"ע קסז. מל"ת שכח. קצט.
ב'	כ"א בתמוז	פרק ב-ד.	פרק ו.	מ"ע קנו. מל"ת קצז. קצח.
ג'	כ"ב בתמוז	פרק ה-ז.	פרק ז.	מל"ת ר. רא. מ"ע קנח.
ד'	כ"ג בתמוז	פרק ח. נוסח ההגדה. הלכות שופר וסוכה ולולב.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ח.	מ"ע קנו. ספר משנה תורה סוף הלכות חמץ ומצה: נוסח ההגדה. מ"ע קע.
ה'	כ"ד בתמוז	פרק ג-ה.	פרק ט.	מ"ע קסח.
ו'	כ"ה בתמוז	פרק ו-ח.	פרק י.	מ"ע קסט.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה	
8.17	7.49.4	1.21	12.46	9.12	5.46	4.43	4.16	3.08	ו', י"ח בתמוז
8.17	7.49.1	1.21	12.46	9.13	5.47	4.44	4.17	3.09	ש"ק, י"ט בתמוז
8.16	7.48.8	1.21	12.46	9.13	5.47	4.45	4.18	3.10	א', כ' בתמוז
8.16	7.48.5	1.21	12.46	9.13	5.47	4.45	4.18	3.11	ב', כ"א בתמוז
8.16	7.48.1	1.22	12.46	9.14	5.48	4.46	4.19	3.12	ג', כ"ב בתמוז
8.15	7.47.7	1.22	12.47	9.14	5.48	4.47	4.20	3.13	ד', כ"ג בתמוז
8.15	7.47.3	1.22	12.47	9.14	5.49	4.47	4.21	3.14	ה', כ"ד בתמוז
8.14	7.46.9	1.22	12.47	9.15	5.50	4.48	4.21	3.16	ו', כ"ה בתמוז

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י
8:29	7:12	8:32	7:27	8:33	7:20	8:30	7:28	8:30	7:26
8:26	7:10	8:28	7:25	8:30	7:18	8:27	7:26	8:27	7:26

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

לימוד פנימיות התורה מציל ממגיפה רוחנית

הרמז בדברי הזוהר על המ"ם השטה באוויר • לימוד הנגלה לבד, ללא פנימיות התורה יכול להפוך להפך מ'סם חיים', והירידה אז חמורה יותר • שלילת הירידה תלויה בהתבוננות בהשגחת ה' על כל אחד ואחד ובתנועה של מסירת נפש • בחינוך הנוער אין לעשות פשרות, ואין לחשוש לדרוש יותר מדי • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. בנוגע לפרשת פנחס - שזוהי הפרשה שהתחילו לקרוא במנחת שבת, והיא הפרשה של כל השבוע, ובמילא שייכת היא לענייני השבוע, כדאיתא בשל"ה¹ (ומבואר בארוכה בחסידות) - הרי ענינו של פנחס הוא ש"ראה מעשה ונזכר הלכה"², ולא התחשב בכך שבאותה שעה ובאותו מקום היו גדולים ממנו שלא עשו מאומה, וכידועו שעל-פי דין צריכים לעשות כך וכך, לא נכנס ל"חשבונות" אם זהו התפקיד שלו אם לאו³.

ב. והעניין בזה: איתא בגמרא במסכת שבת⁴: "מ"ם פתוחה מ"ם סתומה - מאמר פתוח מאמר סתום". ומבואר במפרשים⁵ ש"מאמר פתוח" היינו גליא דתורה ו"מאמר סתום" היינו נסתר דתורה. ולכן כתיב⁶ "למרבח המשרה" במ"ם סתום במקום שצריך לכתוב מ"ם פתוח, כי פסוק זה מדבר אודות לעתיד, שאז יהיה ניכר גם בנגלה - הפנימיות שבה, ולכן, במקום של המ"ם פתוח גופא נכתב מ"ם סתום, כיוון שגם בנגלה יהיה ניכר הפנימיות שבתוכה.

ואיתא⁴ על זה בזוהר פרשת פנחס⁵, שפנחס ראה מ"ם פתוח שט באויר, והתירא שהמ"ם פתוח תתחבר עם האותיות וי"ו ותי"ו, ותקח, ותאכל, ותתן, ותפקחנה⁶, שמוזה נעשה הענין דהיפך

(1) ר"פ וישב (רצו, א). וראה שה"ש תש"ב ע' 29 ואילך.

(2) סנהדרין פב, סע"א. הובא בפרש"י עה"ת בלק כה, ז.

(3) ראה שיחת י"ב תמוז דאשתקד סמ"א ואילך (תורת מנחם - התוועדויות חי"ב ע' 113 ואילך).

(4) מכאן עד סוס"ג - הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 610 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

(5) ח"ג רלז, א.

(6) בראשית ג, ר"ז.

(7) ראה זו"ה צא, ד.

(8) בלק שם.

(9) קד, א.

(10) פרש"י שם. הובא ונת' בשל"ה בית הגדול בסופו (לז, ב ואילך).

(11) ישעי' ט, ו.

נעשה לו היפך מ"סם חיים", בלשון רז"ל¹⁴.

ג. והסדר בזה הוא - שלכל לראש ישנו העניין ד"ותרא"¹⁶, היינו, שמסתכלים במקום שלא צריך, והוא צועק שראיה אין בה מאומה, ובפרט לו - בודאי לא זיך. אבל מיד לאחר זה נעשה "ותתן", . ותאכל", שמקלקל את עצמו, ואז "ותתן", שמקלקל גם את הזולת, ועד ש"ותפקחנה", היינו, שתופסים ("מען כאפט זיך") שהמצוה היחידה שהיתה נאבדה גם היא, ונשאר ערומים ללא מצוות²¹.

הרבה מתרי"ג המצוות קשורים עם עניינים של בית המקדש, והמצוות שיכולים אנו לקיים גם עתה הם מיעוט²², ואם כן, צריכים לכל-הפחות במצוות אלו להיות "זהיר טפיו"²³, שלא לאברם חס ושלום.

ואם רוצים שלא יהיה מצב ד"כי עירומים הם"²⁴, בלי מצוות, אזי לא די בכך שיתחילו להיזהר רק בעניין "ותתן" או "ותאכל", אלא אסור להניח שיהיה "ותרא", כי עניין "ותרא" הוא הצעד הראשון לירידה למטה חס ושלום.

ואף שטוען: אני הרי למדן, למדתי תורה הרבה, וכיוון ש"כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה"²⁵, מותר לי להסתכל היכן שאני רוצה, ולא זיך לי - על כך אומרים לו, שאדם הראשון היה יציר כפיו של הקב"ה²⁶, וחווה היתה מצלעותיו של אדם הראשון²⁷, ואף-על-פי-כן, בשעה שהיה עניין "ותרא", הרי זה נמשך הלאה והלאה.

הדרך להישמר מהרשע ש"צופה גו' לצדיק ומבקש להמיתו"²⁸; הדרך להישמר מהיצר הרע שכל הזמן מחפש עצות שיהיה "ותפקחנה גו' עירומים הם", היא - להקיף את המ"ם פתוחה, נגלה דתורה, בענייניו של יצחק (כראיתא בזהיר), שמדרגתו היא מ"ם סתומה²⁹,

ונהגה, המ"ם פתוח שמורה על גליא דתורה - מבלי הבט על כך שזהו חכמתו ורצונו של הקב"ה, ודברי תורה אינם מקבלים טומאה, שזהו פירוש הפסוק¹² "הלא כה דברי כאש", מה אש אינו מקבל טומאה כך דברי תורה (גם גליא דתורה) אינם מקבלים טומאה¹³ - מכל מקום, האדם הלומד, אם לימדו שלא כדבעי, הרי זה יכול להזיק לו. לתורה עצמה אין זה מזיק, שהרי דברי תורה אינם מקבלים טומאה, אלא שזהו בנוגע לתורה עצמה, מה שאין כן ללומד באופן ש"לא זכה" ללמוד לשמה ולקיימה, וכמאמר רז"ל¹⁴.

וזהו הכוונה במורא שהמ"ם פתוח השט באויר יתחבר עם הוי"ו ותי"ו: בשעה שהמ"ם פתוח שט באויר, היינו, שאינו קשור עדיין עם המשכה, תורה כשלעצמה - לא נורא, שהרי דברי תורה אינם מקבלים טומאה; אבל בשעה שנעשה הקשר עם וא"ו שמורה על המשכה מלמעלה למטה ושהרי תמונת אות וא"ו היא כמו קו שנמשך מלמעלה למטה. וכמבואר בספרי קבלה וחסידות¹⁵ שצירוף אות זה מורה - כתמונתו - על המשכה מלמעלה למטה, ועד שנמשך באות תי"ו, כראיתא בגמרא¹⁶ שיש בו ב' עניינים: א) "תחיה", ב) ההיפך מזה - הנה כאשר התורה נעשית מחוברת עם התי"ו, הרי זה אילנא דטוב ורע, כראיתא בזהיר נשא¹⁷ ומבואר באגרת הקדש סימן כו.

ליתר ביאור: מצד עניין ירידת הנשמה בגוף ונפש הבהמית, כפתגם הרשב"י¹⁸: חכמה עילאה בתוך סיד רותח של בשר ועצמות, הנה מצד מצבו החומרי שנפש הבהמית ויצר הרע "אקדימא טענתיה"¹⁹, ו"דרך ארץ (של העולם) קדמה לתורה"²⁰, הנה כאשר נגשים ללימוד התורה במצב שבו נמצאים, ללא זיכוך, "לא זכה", שאינו מוכן את עצמו ללימוד התורה - אזי

12 ירמי' כג, כט.

13 ברכות כב, א. וש"נ.

14 יומא עב, ב ובפרש"י. וראה תורת מנחם - התועדויות ח"ג ע' 229. וש"נ.

15 ראה תניא אגה"ת פ"ד (צד, ב). לקו"ת נשא כג, ב. מטות פה, רע"ד. ובכ"מ.

16 שבת נה, א.

17 קדר, ב (ברע"מ).

18 לקו"ת ח"א קפח, א.

19 ראה זח"א קעט, ב.

20 ויק"ר פ"ט, ג.

21 ראה ב"ר פ"ט, ו. הובא בפרש"י עה"ת בראשית ג, ז.

22 ראה מאמרי אדהאמ"צ קונטרסים ע' רסה ואילך.

23 לשון חז"ל - שבת קיח, סע"ב.

24 בראשית שם.

25 עקב ח, יז.

26 ראה ב"ר פכ"ד, ה. ועוד.

27 בראשית ב, כא-כב.

28 תהלים לו, לב.

29 לקו"ת להאריז"ל ר"פ תולדות וע"ח שט"ו פ"ד ואילך.

מאמר סתום - פנימיות התורה.

ד. וכפרטיות יותר:

ענינו המיוחד של יצחק - שמעולם לא יצא מארץ-ישראל. אברהם אבינו - היה במצרים, יעקב והשבטים היו בחרן, ואילו יצחק - בידעו מה שצריך לפעול בעבודתו - ידע שאסור לו לצאת מארץ-ישראל, "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"³⁰.

ועניין זה שיצחק לא יצא מארץ-ישראל הגשמית - מהוה הוראה ליהודי שאסור לו לצאת מארץ-ישראל הרוחנית: יהודי צריך להימצא תמיד ב"ציור" של ארץ-

לא איכפת לו ("אים איז אַ קליינע נפקאמינה") אם ישקה את נפש הבהמית במים פושרים, למרות גודל החום, או שיחפש דווקא מים קרים, כיוון שיש בהם תענוג יותר.

- כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם³³ אודות ההנהגה בביתו, שכאשר מישוהו היה נכנס בהיותו מחומם ("צוהיצט"), היו מגישים לו לשתות תה חם... ושאל אצל אביו לטעם הדבר, אם זה עניין של רפואה, או עניין של אתכפיא, שלכן, לא די בכך שלא נותנים מים קרים (או מה שנקרא כאן: "אייז-קרים"), ולא די בכך שלא נותנים מים פושרים, אלא נותנים דווקא כוס תה חם... - יתכן שיש לזה מקום גם על-פי רפואה, אבל, בודאי הרי זה עניין של

כאשר ניגשים ללימוד התורה ללא זיכור, "לא זכה", שאינו מזכך את עצמו ללימוד התורה - אזי נעשה לו היפך מ"סם חיים"

אתכפיא, כפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר תשובתו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע: "אויב דו ווילסט - זאָל דאָס זיין אתכפיא" (אם רצונך - שיהיה זה אתכפיא)! וככל אופן, כך היה הסדר בנוגע לפועל.

ולהעיר גם מהידוע³⁴ שהדרך היחידה שלא להיכשל ב"שער אחד מן האיסור" היא להיזהר ב"מאה שערים מן ההיתר"³⁵.

זהו אפוא ענינו של יצחק - שאף פעם אינו יוצא מה"ציור" של ארץ-ישראל, כיוון שנרגש אצלו עניין "עיני ה' אלקיך בה", וכפי שמאריך רבינו הזקן בעניין ההתבוננות ש"הנה ה' נצב עליו". ומביט עליו ובוהן כליות ולב אם עובדו כראוי, "כראוי דייקא, כלומר: לא "אם עובדו" בכלל (ועל אחת כמה וכמה שלא צריך לברקו אם הוא עובד רצונו חסיושלום), אלא "אם עובדו כראוי", או שחסר משהו בהידור בעבודה!

ישראל - "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", דהיינו, לידע ולהרגיש שעל כל צעד וצעד נצב ה' עליו ומביט עליו, ובלשון רבינו הזקן בתניא ריש פרק מ"א: "והנה הוי' נצב עליו. . ומביט עליו ובוהן כליות ולב אם עובדו כראוי",

וכאשר נרגש הדבר בנוגע לכל דבר קטן ("אויף יעדער קלייניקייט") - הרי זה כמאמר רבי יוחנן בן זכאי לתלמידיו "יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשך ודם כו' שלא יראני אדם כו"³¹. ולדוגמא:

כאשר יהודי מתבונן שהקב"ה "מניח את העליונים ותחתונים", מרכבה עליונה ומרכבה תחתונה³², ונעמד כנגדו ומביט עליו בשעה ששותה מים, אם הוא מברך, וכאשר מברך - אם הוא שומע פירוש המלות, וכאשר שותה - האם שותה כזולל וסובא, או כאדם שיודע שכדי שיוכל לעבוד את ה' באופן שהגוף לא יבלבל, הנה כאשר הגוף צמא, אזי צריך להשקותו מים, ואז,

33 ראה "רשימות" חוברת ח ע' 18.

34 ראה תורת מנחם - התוועדות ח"ג ע' 240. וש"נ.

35 ראה גם אוה"ח פינתס כו, כג.

30 עקב יא, יב.

31 ברכות כח, ב. הובא בתניא שם (נו, סע"א).

32 ראה תו"א ויחי (בהוספות) קג, סע"א וואילך.

כלומר: האדם הלומד תורה צריך לידע ש"הנה ה' נצב עליי", ו"עיני ה' אלקיך בו מרשית השנה ועד אחרית שנה" - הן בראש השנה, שאז "ה' בהמצאו"³⁹ לכל אחד ואחד מבני ישראל, באופן דקירוב המאור אל הניצוץ⁴⁰, והן באחרית שנה, ברגעים האחרונים של השנה החולפת, ובמילא נכלל גם כל משך הזמן שבינתיים.

ובמשך כל הזמן עומד הוא באותה תנועה - "וילכו שניהם יחדיו" - גם כאשר יש צורך בעניין של מסירת נפש, מבלי לחפש עניינים שכליים כדי לפטור את עצמו ממסירת נפש, או להחליש את תנועת המסירת

ה. ועניין נוסף שבו חלוק יצחק משאר האבות - עניין המסירת-נפש בפועל ברצון הטוב:

כאשר אברהם אבינו התחיל לעבוד עבודתו, והגיע לניסיון של אור כשרים - הנה עבודתו היתה לפרסם אלקות בעולם, כמו שכתוב³⁶ "ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם", וכאשר הגיע גוי וזרקו לכבשן האש, הרי בין אם הסכים לכך או שלא הסכים לכך, לא היתה לו ברירה אחרת.

ואילו מעלתו של יצחק היא - כפי שמצינו בעקידה, שלאחרי שאמר לו אברהם "אלקים יראה לו השה לעולה בני", "ואם אין שה לעולה בני", "שהבין

שלא כדעת הטועים שבשביל הנוער חייבים לעשות פשרות; זה היפך הדברים! צריכים להתנהג כפי שציווה "רעיא מהימנא" מאז ועד עתה

נפש.

וכאשר רותמים את המ"ם פתוח, מאמר פתוח, מב' צדדיו, בעניינו של יצחק - אזי "ותעצר המגיפה"⁴¹: אין להתיירא מכך שישנם כאלו שהנהגה קשוחה יותר ("טאָמער וועט מען נעמען אַ ביסעלע שטרענגער") תגרום להם שינשרו לגמרי ("זיי וועלן אָפּפּאַלן"), כיוון שיפחידו אותם בכך שדורשים מהם יתר על המדה - שהרי מבואר בזוהר⁴² שבכל הכ"ד אלף שמתו במגיפה לא היה אחד מבני ישראל, אלא כולם היו מ"עמך אשר הוצאת מארץ מצרים"⁴², ה"ערב רב" שהכריזו על עגל הזהב: "אלה אלהיך ישראל"⁴³.

ז. "והתורה היא נצחית"⁴⁴ - הוראה על כל המקומות ועל כל הזמנים:

אין לחשוב שבכך שנותנים לילד ללמוד תורה יוצאים ידי-חובה, ויכולים להיות בטוחים שהכול יהיה כשורה ("מ'איז שוין באַוואָרנט");

יצחק שהוא הולך לישחט", אזי נאמר שוב "וילכו שניהם יחדיו"³⁷, באותו אופן כמו שהיה לפני שירע שהולך לעקידה, וכל זה - ביודעו שהציווי אודות העקידה נאמר לאברהם, כך שאברהם יוכל לתבוע שכרו בעולם הבא על קיום הציווי, מה שאין כן יצחק שלא יוכל לתבוע מאומה, כיוון שהוא לא נצטווה בכך!

ו. וכן הוא בעבודת כל אחד ואחד מישראל - שצריכה להיות אצלו עבודתו של יצחק, בשני העניינים האמורים: (א) לידע שישנה השגחה פרטית ("עיני ה' אלקיך גוי") על כל צעד וצעד, (ב) גם במצב שיש צורך בעניין של מסירת-נפש, הרי זה אצלו בשווה לגמרי - "וילכו שניהם יחדיו" - העיקר שיושלם רצונו של הקב"ה.

וכדי לבוא להכרה זו - בהכרח ללמוד פנימיות התורה, "מאמר סתום", שעל-ידי זה יהיה גם ה"מאמר פתוח", נגלה דתורה, באופן ד"יראתו קודמת לחכמתו"³⁸.

(39) ישעי' נה, ו. וראה ר"ה יח, א. וש"נ.

(40) ראה לעיל [תורת מנחם כרך יד] ע' 179. וש"נ.

(41) בלק כה, ח.

(42) תשא לב, ז ובפרש"י.

(43) שם, ד ובפרש"י.

(44) תניא רפי"ז.

(36) וירא כא, לג.

(37) שם כב, ח ובפרש"י.

(38) ע"פ אבות פ"ג מ"ט. וראה שיחת י"ב תמוז תש"ד ס"י

(סה"ש תש"ד ע' 156).

גם "גואל אחרון"⁴⁹.

ועל-ידי זה יוצאים מהגלות באופן של שלימות, ולא רק לבד, אלא "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו"⁵⁰,

- שלא כדעת הטועים שבשביל הנוער חייבים לעשות פשרות, כיוון שלולי זאת יפחידו אותם; זהו היפך הדברים! כדי להבטיח את השלימות ד"בנינו ובנותינו" צריכים להתנהג כפי שציוה "רעיא מהימנא" מאז ועד עתה.

ועל-ידי זה מבטיחים גם את הקיום של ה"מאמר פתוח" - שלא זו בלבד שאין זה מביאו למקום בלתי-רצוי (לא זכה כו'), אלא שעוצרים את המגיפה רחמנא-ליצלן שהיתה יכולה להיות לולי זאת.

ואז - "הנני נותן לו את בריתי שלום"⁵¹, וכפי שמצינו⁵² שאז "הסב הקב"ה שמו של פינחס בשמו של אליהו", עליו נאמר⁵³ "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", שעל-ידי זה מביאים את משיח עם הגאולה האמיתית והשלימה.

(מהתנועות "ג'תמוז ה'תשט"ו).

'תורת מנחם' כרך יד עמ' 199-206, בלתי מוגה)

(49) ראה שמו"ר פ"ב, ד"ו. זח"א רנג, א. שעה"פ ויחי מט, יו"ד. תו"א ר"פ משפטים. - וראה גם מכתב ב' תמוז שנה

זו (אגרות- קודש חי"א ע' ריד).

(50) בא יו"ד, ט.

(51) פינחס כה, יב.

(52) יל"ש ר"פ פינחס.

(53) מלאכי בסופו. וראה יל"ש שם.

כאשר נמצאים בגלות - לא כל כך בגלות החיצונית כמו בגלות שמצד היצר-הרע, עליו נאמר⁴⁵ "לא יהיה בכ א-ל זר", דהיינו, "א-ל זר" ש"בך"⁴⁶, אשר "צופה רשע לצדיק"⁴⁷, שממתין לראות בו איזה חלישות, ואז יכבוש אותו יחד עם ה"מאמר פתוח" שבו, היינו, שישתמש בתורה שלמד באופן ד"לא זכה נעשית לו כו"⁴⁸, שיהיה במצב גרוע יותר מכמו שהיה לפני זה,

אזי אין עצה לזה מלבד העניין ד"ויקח רמח בידו" - כדאיתא במפרשים⁴⁷ (על-פי נגלה) ש"רמח" קאי על רמ"ח אותיות של קריאת שמע, והרי קריאת-שמע ענינה למסור נפשו באמירת "ה' אחד", "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"⁴⁸.

ובפרט על-פי המבואר בזוהר הנ"ל שבשביל זה יש צורך בענייניו של יצחק, שענינו בעבודה הם ב' העניינים האמורים: הידיעה שיש השגחה פרטית על כל צעד וצעד, ועניין המסירת נפש.

וכאמור, שכדי לבוא להכרה זו בהכרח ללמוד פנימיות התורה, הנקראת "אילנא דחיי", "דלית תמן לא קושיא מסטרא דרע (קליפה)", כמבואר בארוכה ברעיא מהימנא דמשה רבינו⁴⁷ שהוא היה זה שהוציא את בני-ישראל ממצרים, "גואל ראשון", והוא יהיה

(45) תהלים פא, יו"ד.

(46) ראה שבת קה, ב.

(47) ראה נחל קדומים (להחיד"א) ס"פ בלק.

(48) ואתחנן ו, ד"ה.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

פינחס זה אליהו מבשר הגאולה

חיבור הגילוי מלמעלה וזיכור המטה

בנוגע לגילויים של הגאולה העתידה אומרת הגמרא על הפסוק "ושמתי כדכד שמשותיך": "חד אמר שוהם וחד אמר ישפה, אמר להו הקב"ה להוי כדין וכדין".

שוהם היא אבן טובה ומאירה באור נינוח, ואילו ישפה היא אבן טובה המסנוורת בברק אורה. וזכה מתבטאת מחלוקתם, האם גילוי האור של הגאולה העתידה יבוא בדרך המשכה מלמעלה למטה - "שוהם", או על-ידי זיכור והעלאה מלמטה למעלה - "ישפה". והקב"ה אומר: "להווי כדין וכדין", שיהיו שניהם יחד, יתרון ההמשכה ויתרון ההעלאה.

[. .] וזה יהיה החידוש בגאולה העתידה, שיהיו בה שתי המעלות יחד: האור יאיר, כפי שהוא ללא הגבלות, גם האור שהוא נעלה מכדי להמשך באתערותא דלתתא, ואף-על-פי-כן יאיר גם אור זה בפנימיות. וצורה זו של המשכת אור, שתכלול את שני היתרונות, לא היה מעולם ויהיה רק לעתיד לבוא. - זה שאומר אדמו"ר הזקן "וגם כבר היה לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה", אינו אלא בנוגע ליתרון שבשעת מתן תורה נמשך אור בלתי מוגבל, מעין הגילוי דלעתיד; אבל עדיין ה"מטה" לא הזדכך אז שיוכל לשמש כלי לאור זה, שלכן "במשוך היובל", מיד לאחר מתן תורה, חזר להיות כבראשונה, עד שהיה מקום לחטא העגל. אבל לעתיד, יהיה "כדין וכדין", שהעולם יזדכך ויקלוט את האור הבלתי מוגבל בפנימיות.

...עניין זה מרומז בפנחס, ש"פנחס הוא אליהו" מבשר הגאולה: כהונה . . אינה דבר שאפשר להשיג באמצעות עבודה, כי אם שניתנת מלמעלה ונעשית "טבע", הכרח אפוא לומר, שפנחס מצד עצמו היה ראוי לכהונה, עוד בטרם הרג את זמרי, אלא שמכל מקום לא נתנה לו כהונה בפועל, עד שקינא קנאת ה' והרג את זמרי, כדי שהכהונה מלמעלה תגיע אליו על-ידי עבודתו; והדבר נרמז גם בפסוק "הנני נתן לו את בריתי שלום" (שלום הוא - איחוד ניגודים), שאצל פנחס יהיה חיבור שני הקווים, גילוי מלמעלה עם עבודת המטה. ושלום וחיבור כזה הוא מעין (של) הגאולה העתידה - "פנחס זה אליהו", שהוא יבשר עליה בקרוב ממש.

(ליקוטי שיחות כרך ד, עמ' 1070)

אליהו מלמד זכות ומבשר הגאולה

הקשר בין פינחס לגאולה העתידה הוא:

לגבי פינחס נאמר שקינא קנאת ה' במעשה זמרי. גם לאחר מכן, לגבי אליהו - פינחס זה אליהו - נאמר "קנא קנאתי להוי" אלקי צבאות". משום כך אמר הקב"ה: הנני נתן לו את בריתי שלום, ועליו להיות בכל ברית מילה, ואשה כמאן דמהילא דמיא, ולהיווכח שבני-ישראל אינם כפי שהוא חושב. כלומר: כתוצאה מ"קנא קנאתי להוי" נוצר אצלו הלך רוח של אהבת-ישראל, והוא מתבונן במעלת בני-ישראל, לכן יהיה גם מבשר הגאולה.

אליהו היה הרי תלמידו של אחיה השילוני, שהיה רבו של הבעש"ט. הבעש"ט התנהג אף הוא בתנועה של אהבת-ישראל, וכך אחריו גם אדמו"ר הזקן, שהיה בעל נשמה חדשה, וכמו-כן רבותינו הבאים אחריו, שעל-ידי אהבת-ישראל שלהם, שבה נהגו ואותה דרשו ממקושריהם, נזכה לאלהו מבשר הגאולה.

(ליקוטי שיחות כרך ב, עמ' 609)

המשורר צבי יאיר ז"ל

- קשר מיוחד של המשורר ואיש ההגות, יוצא הונגריה, שהתקרב לרבי ילדי הכיתה שאותה לימד מבקרים עמו ב'יחידות' אצל הרבי שואלים את שאלותיהם • כתיבה עשירה רוויית חן ותחנונים במכתביו אל הרבי • ומענה אליו בפרסום ראשון: למה נמנע הרבי מלפעול נגד עישון סיגריות? • רשימה ראשונה

תשט"ז:

"ביום ה' חקת, ה' תמוז שעבר, נתקבלה הכיתה המסיימת אצל האדמו"ר מליובאוויטש, הרב מנחם מענדיל שניאורסאהן שליט"א. נכחו גם הרב חודיקוב, מנהל המרכז לענייני חינוך, והרב שטיינמן, מורה הכתה. הרבי קיבל את תלמידיו בלבביות יתרה, טייל עמהם ארוכות בדברי תורה והשיב על שאלותיהם בהסברים מפורטים. "התלמיד יהושע גולדברג פנה אל הרבי בשאלה בסוגיית 'החושב לשלוח יד בפיקדון'... תשובת הרבי: ... הרבי העיר, שבית-שמאי כאן לשיטתם בכמה-מקומות בש"ס, שהם מחשיבים את המחשבה כמעשה... [שאל] יעקב וולף: אם המחשבה היא יותר חזקה מהמעשה לבית שמאי, מדוע מועילה השבה למקומה הראשון... תשובת הרבי:... [שאלת] יהושע גולדברג: ... תשובת הרבי:... צבי שופרסטיט שאל על עניין שני נוגן ההפוכות בפרשת ויהי בנסוע, ויהושע גולדברג על ניקוד המלה 'בן' ביהושע בן נון. והם קיבלו ביאור מפורט. "בסוף השיחה פנה הרבי אל התלמידים בדברים נכנסים אל הלב ועוררם להמשיך בלימוד התורה..."

"עברו צבי מאיר בן לאה גיטל" - כך חתם הרב צבי-מאיר שטיינמן, שהתפרסם בעולם כאחד מגדולי המשוררים החרדים, המכונה 'צבי יאיר', אלפי עמודים של מכתבים, דיווחים ופ"נים לרבי. יהודי יוצא הונגריה זה דבק ברבי בשנות הנשיאות הראשונות, וכמעט כל צעד בחיים שעשה מאז היה מדווח לרבי. ברוב המקרים קיבל הדרכה והכוונה אישית, הן בעניינים גשמיים ופשיטא בעניינים רוחניים. הוא הרבה לעסוק בעניינים רבים הקשורים לרבי, בכל התחומים, וזכה לשליחויות רבות. כאן נחשוף מעט מהקשר המיוחד, מדבקותו ומהתקשרותו, וכמו-כן מהקירובים וההתייחסויות שזכה להם.

"הרבי קיבל את תלמידיו בלבביות..."

ב'תורת מנחם' (תשט"ז, כרך יז, עמ' 31-29) התפרסמה "רשימת דברים מיום ה' פ' בלק ב'יחידות' לתלמידי הכיתה המסיימת בישיבת 'אהל משה'". מי שעמד מאחורי הביקור היה נשוא רשימתנו, ששימש מורה הכיתה. וכך מסופר ב'אהלנו', עלון ישיבת 'אהל משה', מחודש תמוז

כ"ק - לרגעים מספר.
 "והואיל ו'הרבה מעות יש לי לרצות' - תנתן
 לי הרשות לבוא מקודם לכן בדברים שבכתב.
 שירחיבו את העתיד להצטמצם מתוך הכרח.

"זה זמן רב שהנני דוחה הכניסה ליחידות מעת
 לעת, מפני טעמים נפשיים וגשמיים. במוכן הרוחני
 היתה לי ההרגשה כי הראות פני כ"ק, עליה לשמש
 בשבילי הפסק והתחלה כלומר נקודת מפנה. ולב
 יודע מרת נפשו, עד כמה עדיין לא הגעתי לידי
 ניתוק כפות רגלי מאדמת המציאות החומרית
 ומאבק הדרכים... ואומר לנפשי: עלייה לשעה
 שאין אחריה קיום ויציבות אולי כדאי לה שלא

תבוא לעולם. כי קשה החורבן
 שאחרי הבניין מאילו לא
 נבנה כלל, מכיוון שבמקרה
 הראשון יש בו מיסורי
 הנפילה. אלו וכיוצא באלו
 היו הרהורי בשטח הנפשי.

"והנה חשבת, שאולי
 הטרדות הקשורות ברדיפה
 אחרי הפרנסה והמתיחות
 והדאגה התמידיות הן
 שמדבקות לעפר המציאות
 הגשמית רגלי. וזה כשנה
 קיוויתי לבקרים, שעוד
 מעט ואוכל לבשר לכ"ק
 שחל מפנה לטובה במצבי
 החומרי, שאולי יגרור אחריו
 גם הטבה במעמד הרוחני כי
 תוסרנה האמתלאות. אבל
 עבר קיץ, כלה חורף ועוד לא
 היתה בשורה בפי מוצאת.
 והנה יורשה נא לי לרשום
 בקצרה תולדות גלגולי בשנה
 שעברה..."

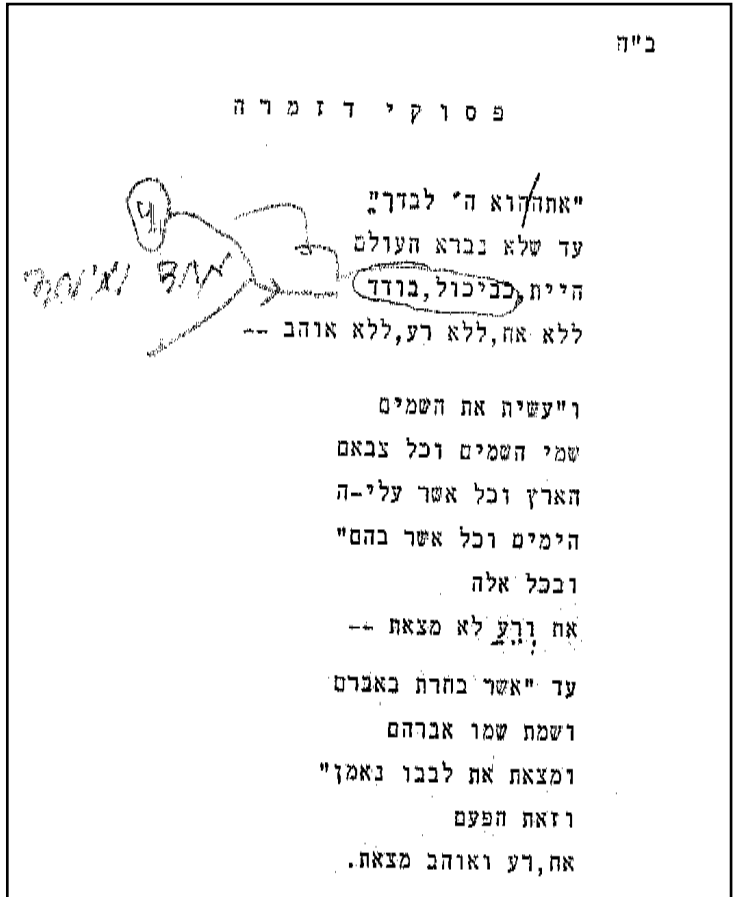
בסיום שני עמודים חותם:
 "בצאתי אבקש סליחת כ"ק
 על האריכי בדברים.
 העבד לעבדי ד."

צוטטו כאן בעיקר פרטים המעניקים תמונה של
 אותה 'יחידות', שכל הנראה נרשמה על-ידי הרב
 שטיינמץ בעצמו.

הכנות ל'יחידות'

כך, למשל, בגילוי-לב מוחלט פותח הרב
 שטיינמץ את מכתבו לרבי מ"אור ליום ל"ה
 לעומר, תשט"ו, ברוקלין תע"א":

"אל כ"ק אדמו"ר שליט"א
 "הנה הודיעני הרב חודיקוב שיחי' כי ישתדל
 לסדר בשבילי באור ליום ו' הבעל"ט כניסה אל פני

אחד משיריו של צבי יאיר עם הגהותיו של הרבי בכתב ידו

ב"ה אור ליום ב' לסדר ויקהל-פקודי, תשל"ב

כ"ק אדמו"ר שלי"טא

יורשה נא לי להגיש שי את שמונה חלקי שו"ת מהחש מהגאון האדיר מוה"ר
שמואל ענגיל זצ"ל הנודע בשם הרב מראדאמישלא, שנדפסו מחדש בשלמותם.
(מרגלא בפומי דאינשי בגלילות גאליציא, הונגאריא וצ'כוסלובקיא - ששם בעיר
קאשוי הקע אהלו באהרית ימיו וגם אבי ז"ל הי' מבאי ביתו - כי הגאון מהרש"ם
מבערזאן והגאון מהר"ש מראדאמישלא שקולים כפונקי הדוג. אלא שהגאון מהרש"ם
כהו בתור "סיני" והגאון מהרש" הוא יותר "עוקף הרי"ם".

ואולי כדאי להעיר על הכתוב בחלק זי"ן עמוד ז"א ב"שם משמואל" וז"ל:

" דרכו הי' לחזור הלכות קביעות (קבועות ?) מש"ע התניא באושרו

כי זה מפתח טוב ובירור הלכות בפרט ה'פסח והיוסף שמי

שאנו בקי בראשונים וכל השטות לא יוכל לירד לסוף דעתו

הגדולה אשר בכל מלה ומלה הרמה שמונה "

עבדו

צבי מאיר בן לאה גיטל

המשך ר"ת:

ה מלך הפך ביקרו

והנה אחרי סיימי מכתבי דלעיל, והנה הפלא ופלא : נפל מבטי על אחד

העמודים והנה היום ממש הוא יומא דהלולא של הגאון התמיד המהבר זצ"ל

(והגם שהספרים יגיעו לידי כ"ק אד"ש רק כיום מהר בע"ה, אולם כידוע

מכתב או פתק הערוכה אל נשיא הדפד אינה מחוסרת מעשה.

Handwritten note:
הנה כי נעכחתי לדעת כי טוב בעיניו לשמוע נש"ט (אשר לכן אנו מפענך המיד
בידועי וידועי - עאי קעמס קוד מפני הדבקה או הענו' - שלא לכנוע טוב-מש"ס
מבעליו) הנה לא אכלא עפי מלהודיע כיון בקום ג'ס אסתר העבר קרא נבדי התמיט
יעקב שמואל הלוי בן אסתר מלכה שי' (חלמיד סגורין באהלי תורה, בן ט"ז וחצי
לאריו"ש) אח המגילה ח מ ש פעמים הכופות בחוש הקומות של בית הרופאים
"ברוקדייל". יה"ר שיעלה מעלה במעלות הקדש כ"ד כשרונותיו אשר הניג

אחד ממכתביו של צבי יאיר אל הרבי

משרת שליח ציבור

במוצאי שבת קודש שבת נחמו תשט"ו מוסיף הרב שטיינמץ לכתוב לרבי, בהמשך לבקשת הרבי ב"חידות" שהתקיימה בינתיים:

"אל כ"ק אדמו"ר שליט"א

"אחרי ההשתחוו' אל מול פני הקדשו...

"הנה חכייתי עד עבור ימי בין המצרים לבשרו מכל ענייני כציווי ולבקש ברכת פה'קדשו על

להבא...

"ראשית בדבר .. תחי'.. הניתוח עלה יפה וכאשר הנני נוסע ביום ב' הבא-עלינו לטובה ולוקח את שלוש בנותי תחינה למחנה 'אמונה' למשך ד' שבועות להחלפת אויר וכוה, נא לברכן בברכת בריאות הגוף והנפש ובברכת צאתנו ובאנו לשלום...

"עוד זאת אודיעו, כי קבלתי משרת ש"ץ לימים הנוראים הבע"ל בבית כנסת חרדי נוסח ספרד בבוריפארק. ויהי רצון שאהיה ראוי לכך כי הלא עוד שבעה שבועות לפני, ויש קונה עולמו וכו' ואולי זכות הצבור תסייעני.

"נא ונא לתמכני בתפלתו שאמצא חן ואצליח.. והיתה לי לרווחה בעזרתה'... עבדו המשתחוה בלב כמה".

רגעים ספורים

בתכנית יומו של כ"ק...

אור לעשרה בטבת תשח"י כותב המשורר שוב אל הרבי, אחרי ההקדמה הבאה:

"הנה זה זמן רב, שרגש של אשמה אינו פוסק מלבי על לא כתבי לכ"ק, ואולם הסיבה העיקרית היא לא ח"ו התרשלות או שכחה כי הלא 'עיני ולבי שם כל הימים'... אלא שמטבעי הנני נוטה תמיד לעשיית הכנות רבות לפני גישתי לעצם מעשה חשוב, שאני משתדל שיצא מתחת ידי בצורה מתוקנת, ובתפסי מרובה לא אתפוס לדאבוני כלום.

"הסיבה השנייה שעייכתני מכתובה היא: העובדה ש'מעות יש לי לרצות' ואגרת קצרה

תקצר מהכיל, ולהאריך מי יערב לבו, ביודעי עד כמה הרגעים ספורים בתכנית יומו של כ"ק ומפו הם יקרים, נתונים לצרכי הכלל".

אחרי "חסל סדר ההקדמה" מפרט את לבטיו ועשיותיו:

"הנה בענייני פרנסתי בכלל הוטב תודה לק'ל יתברך המצב... ולאט לאט אני מסלק החובות... ונותן גם לצדקה כפי מסת ידי ואקווה להעלות בקדש".

וכאן שואל הרב שטיינמץ שאלה מעניינת:

"האם נכון ורצוי להודיע לכ"ק אדמו"ר שליט"א על כל עסק ועסק לחוד? ... האם רשאי אני להטריח על כ"ק לעיתים כה תכופות? או די בהזכרה כללית מזמן לזמן? נא להורני דרך הישרה בזה".

האם אפשר לחדש חידושים בפנימיות התורה

מכאן ואילך יזכיר הרב שטיינמץ מפעם בפעם, ואולי תכופות יותר, את שיעורי התורה שהוא לומד בעצמו ("ללמוד") ומלמד אחרים ("ללמד"). וכמו-כן מרשה לעצמו להזכיר מהגיגיו: "הנה במשך הלימוד עולים במוחי כמה פעמים כעין חידושים מתנוצצים...

"ולדוגמא אזכיר... והנה אני מסופק, אם נכון לחדש הערות כאלה... אפילו בנגלה דתורה ועל-אחת-כמה-יזכמה בנסתרות ובפנימיות דתורה. אולם היוכל איש לבלום שערי לבו? נא להורני הדרך הנכונה בזה..."

בסיום המכתב הוא מזכיר "הבטחתי לבתי... לשאול מאת כ"ק שתי שאלות, ששאלה אותי ולא היתה כפי תשובה... אחרי הפירוט נחתם המכתב: "ואחלה את פני קדשו לא להקפיד חסיושלום על האריכי בדברים. כי תורה היא וללמוד אני צריך. אקווה אי"ה לכתוב לעתים יותר קרובות. עבדו המשתחוה אפים".

בהתוועדות שבת מברכים תמוז תשט"ו ניגש הרב שטיינמץ לרבי והזכיר בקצרה עניינים הדורשים ברכה בתחום הרפואי. בהמשך לברכת הרבי ("וקבלתי ברכתו להצלחה אמן-כן-יהי-

של הדרכה מכ"ק אדמו"ר שליט"א, בלי ספק
 ימעט המכשלה הזאת המכלה ממונם של ישראל
 ולדעת רופאים גם מחלישה בריאותם.

"עבדו המבקש סליחתו

"צבי מאיר בן גיטל

"נ.ב. יורשה נא לי לבשר שביום ש"ק שירה
 התוועדו כל המתפללים אחרי תפילת הבוקר
 בביהכ"ס תפארת-ישראל ור' נחום חדש שיח'י
 והחתום-מעלה סיפרו מבעלי ההילולות די' וייג
 שבט".

מעניינת תשובת הרבי:

על הידיעה שבשולי המכתב כתב: "ת"ח
 ת"ח על הבשו"ט [=תשואת-חן ותשואת-חן על
 הבשורות-טובות]".

אבל בעניין העישון כותב הרבי:

קשה לי לקחת היומה בכיו"ב [=בכיוצא-בזה]
 כיוון

- 1) שכמה וכמה מזקני החסידים מעשנים מכמה
 וכמה שנים והאדמו"רים לא אמרו להם דבר.
- 2) כמה מהאדמו"רים ידוע שעשנו וכו'
- 3) אאמו"ר [=אדוני אבי מורי ורבי] ז"ל עשן רבות
 בידיעת אדמו"ר [=מוהרש"ב] נ"ע כמובן ופשוט.

רצון") בא בכתובים לבאר בפרטיות שני העניינים
 ולקבל עצת כ"ק בנוגע לביצוע ואופניו וזמנו.

בסיום המכתב הוא מתנצל:

"שמא חס-ושלום שאלתי שלא כעניין ואמרתי
 חס-ושלום דבר שלא כרצונו הקדוש ואת כ"ק
 הסליחה. כי תורה היא וללמוד אני צריך, והלא בו
 שמתני מבטחי שיורני בדרך הנכונה מעל למשברי
 המים הזדונים אשר כמעט שטפוני, לולי ד' אשר
 גבר חסדו עלי וינחני אל בית אדמו"ר להיות דבק
 לטוב וטפל לעבדי ד' וכולי האי ואולי יורה גם
 עלי... וגם ארוכתי תצמח".

הצעה לאסור את העישון

באחת ההודמנויות כתב הרב שטיינמץ לרבי:

"בס"ד, אל כ"ק אדמו"ר שליט"א
 "אחרי בקשת סליחה - הנני רוצף [=מצרף] בזה
 קטעי עתון בעניין סכנת העישון.

"ידוע, כי רבים מאנ"ש ובעיקר מתלמידי
 תומכי-תמימים והכולל ממשיכים לעשן הרבה
 שלכן אזרתי חלצי לעורר תשומת כבוד-קדושתו
 על זה.

"דיבור אחד של עצה - ועל-אחת-כמה-יוכמה

H. STEINMETZ
 1400 Flatbush Avenue
 Brooklyn, N.Y. 11210

212 859-1400

הס' אע"כ כ"ק
 צבי מאיר שטיינמץ

צבי מאיר שטיינמץ
 (צבי יאיר)

ב"ה אור ליום ה' לסדר מט"וט, חשמ"ב. בל-הרבור חע"א

אל כ"ק אדמו"ר שליט"א

הואיל מל מונוחה והרעאות רמוחדות חנור לבנות באה"ק חו"כבא

והואיל מל מונוחה והרעאות רמוחדות חנור לבנות באה"ק חו"כבא

מכתב של צבי יאיר אל הרבי ומענה הרבי בכתב ידו

פרשת פינחס

פרשת פינחס

הרבי מהר"ש אמר פעם בילדותו, בדרך הצחות: הפרשיות חוקת ובלק מחוברות לפעמים, וכן הפרשיות מטות ומסעי; ואילו פרשת פינחס אינה מחוברת לא לבלק ולא למטות. זאת משום שכן פינחס הוא 'דוקרני'...

(מפי השמועה)

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (כה, יג)

פינחס שלא ברצון חכמים... בקשו לנדותו, אילולי שקפצה עליו רוח הקודש ואמרה: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (ירושלמי סנהדרין ספ"ט)

פינחס העמיד בסכנה לא רק את גופו (שכן בני שבט שמעון היו עלולים להרגו) אלא אף את נשמתו (שהרי החכמים ביקשו לנדותו), ובלבד שתוסר חמתו של הקב"ה מעל ישראל ותיפסק המגיפה. כיוצא בזה אנו מוצאים אצל הבעל-שם-טוב ותלמידיו, שלא אחת הפקירו את העולם-הבא שלהם למען טובתו של יהודי שני.

(ליקוטי שיחות, כרך יח, עמ' 320)

תחת אשר קינא לאלוקיו (כה, יג)

פינחס קינא לכוח האלוקי שבני-ישראל ניצלו לרעה כאשר נהו אחרי בנות מואב. מבואר בחסידות שכוח ההולדה הוא בעצם כוח אלוקי (כהיותו כעין כוח הבריאה יש מאין, שהוא בחיק הבורא בלבד), אלא שיכולת אלוקית זו ניתנה אף לבשר ודם.

(ליקוטי שיחות, כרך ח, עמ' 153)

ויכפר על בני-ישראל (כה, יג)

שעד עתה לא זו, אלא עומד ומכפר עד שיחיו המתים (ספרי)

מה נשתנה חטא פעור משאר חטאי בני-ישראל, שהוא זקוק לכפרה תמידית? אלא המשמעות הפנימית של חטא פעור היא החשבת תענוגי העולם ועשייתם עיקר, ומידה זו מצויה בקרבנו תמיד.

(ליקוטי שיחות, כרך ד, עמ' 1327)

ובני קורח לא מתו (כו,יא)

בכל דור ודור יש יורשיו של קורח וממשיכי דרכו.

(ספר־השיחות תש"א, עמ' 138)

עולה תמיד (כה,ג)

קרְבַן התמיד, המסמל את כללות הקרבנות, היה עולה, שהוא "כליל לה".
לומר לך: אם רצונך להגיע לדבקות אמיתית (קרְבַן מלשון קירוב), עליך לעבוד את עבודתך "כליל לה" – שלא על־ימנת לקבל פרס.

(מהתוועדות י"ב בתמוז ה'תשד"מ. התוועדויות תשד"מ כרך ד, עמ' 2180)

* * *

קורבן עולה, שהיה "כליל לה", רומז לביטול מוחלט להקב"ה; ו"עולה תמיד" מורה שביטול זה הוא תמדי, במשך כל היום.
ובעבודת האדם: מיד בראשית היום מבטאים ביטול מוחלט להקב"ה על־ידי אמירת "מודה אני", וביטול זה מטביע את חותמו על כל היום.

(לקוטי־שיחות, כרך ג עמ' 940)

זה האשה אשר תקריבו לה'... את הכבש אחד תעשה בבוקר (כה,ג-ד)

פתח הכתוב בלשון רבים ("תקריבו") וסיים בלשון יחיד ("תעשה").
מסביר כ"ק אדמו"ר הזקן:

קול הכבש מעורר רחמים, ומשמעותה של הקרבת הכבש בעבודת האדם היא – התעוררות רחמים על הנשמה, שירדה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא. הפסוק פותח בלשון רבים, שכן זו חובתו של כל יהודי ויהודי.

ואולם התעוררות זו באה על־ידי מוח הדעת, דהיינו התבוננות מעמיקה בגודל הירידה. לכן מופנה הציור על העשייה בפועל אל משה רבינו, שהוא ממשיך את בחינת הדעת בנשמות ישראל, כמבואר בחסידות.

(לקוטי־תורה במדבר עמ' עה)

את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים

(כה,ד)

הן בתקופות של 'בוקר' בחיים, תקופות מאושרות, והן בתקופות של 'בין הערביים', תקופות קשות – יש להתמיד בעבודת הקרבנות, קירוב לה' ודבקות בו יתברך.

(מהתוועדות י"ב בתמוז תשד"מ. התוועדויות תשד"מ כרך ד, עמ' 2182)

עולת תמיד העשויה בהר סיני (כה,ו)

"עולת תמיד" – התשוקה התמידית של הנשמה לצאת מן הגוף ולחזור לשורשה ומקורה האלוקי (בלשון החסידות: "אהבה מסותרת").

"העשויה בהר סיני" – אהבה זו נקבעה בכל נשמה יהודית על־ידי ההתגלות הנעלית של מעמד הר־סיני.

(אור־התורה במדבר עמ' א'קנו)

"משה קיבל תורה מסיני"

משה קיבל תורה מסיני . . הווי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה (פרק א, משניות א,יב)

ההוראה מאופן נתינת התורה במעמד הר סיני, שעל זה אמרו חז"ל "מה להלן כו' אף כאן כו'": אף-על-פי שהתורה ניתנה לכל ששים ריבוא בני-ישראל, ועד שאיתא במדרש שאילו היו ישראל ששים ריבוא חסר אחד לא היתה ניתנת התורה אפילו למשה רבינו, מכל מקום, "משה קיבל תורה מסיני" באופן ש"אתה (משה) מחיצה לעצמך", היינו שישנו עניין של הבדלה בין משה רבינו לכל בני-ישראל, כיוון שמשה רבינו צריך למסור את דבר ה' כמו שהוא, מבלי להתחשב איך יתקבלו הדברים אצל השומעים. וזהו גם שבמעמד הר סיני היו מסתכלים למזרח ושומעים את הדיבור יוצא "אנכי גו'", וכן לארבע רוחות ולמעלה ולמטה, היינו, שמכל הצדדים היה אך ורק גילוי אלקות כמו שהוא לאמיתתו. ובהתאם לכך צריכה להיות גם הנהגתם של רבנים ומורי הוראה - לומר את האמת של התורה כמו שהיא, ללא פשרות, ולא לנסות להתאים את התורה לפי רוחם של הבעלי-בתיים שומעי לקחו, בגלל שחושש שאם לא יהיו הדברים לפי רוחם, לא יקבלו את הדברים, ובמילא יתמעט הכבוד שרוחשים לו, מפני שיחשיבוהו ל"בטלן"...

וכאמור, שאצל כל בני-ישראל צריכה להיות ההנהגה על-פי מאמר המשנה "הוי מתלמידיו של אהרן . אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", "שאף הרחוקים מתורת ה' ועבודתו ולכן נקראים בשם בריות בעלמא, צריך למשכן בחבלי עבותות אהבה, וכולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה ועבודת ה'", ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר אודות רבנים ומורי-הוראה, שתפקידם לקרב את בני-ישראל לאביהם שבשמים.

(תורת מנחם' תשי"ז, כרך כ עמ' 63)

ידוע ומבואר בספרים בדקדוק הלשון בכמה מקומות שקבלת התורה היתה "מסיני" - "משה קיבל תורה מסיני", "הלכה למשה מסיני" - שלכאורה הוי ליה למימר "הלכה למשה ממתן-תורה", "משה קיבל תורה מהקב"ה" וכיוצא בזה, ומה נוגע כאן הענין ד"סיני"? - ומבואר בזה, שקבלת התורה אצל משה היתה על-ידי זה שלמד מאופן ההנהגה ד"סיני":

הטעם לכך שהר סיני זכה שעליו ניתנה תורה, הוא - לא מפני היותו גבוה מכל ההרים, אלא אדרבה - להיותו "מכיך מכל טוריא"...

ועל-דרך-זה בנוגע למשה רבינו - שלמרות כל מעלותיו, שהיה משבט לוי, ובשעה שקיבל את הנבואה בפעם הראשונה היה ראוי להיות כהן גדול, שהוא "קודש הקדשים" מכל ישראל - היה "עניו", ולא "עניו" סתם, אלא "עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". היינו, שבכל מקום שבו ישנו אדם מישראל, מזמן משה ועד הדורות האחרונים, "עד היום האחרון", עומד משה בתנועה של ענוה ושפלות ("אַרְאָפְגַּעֲפֵאֲלַנְקִיִּיט") לגביו! ובזכות הנהגה זו - שלמד משה רבינו "מסיני" - קיבל את התורה.

ולכן: מי הוא ה"תלמיד ותיק" ש"עתיד לחדש" - מי שיזכור שהתורה ניתנה "למשה מסיני", עם כל העניינים שהיו שם: הביטול של הקדמת נעשה לנשמע, והעניין ש"מכיך מכל טוריא".

(תורת מנחם' תשט"ז, כרך טו עמ' 96)

הערות לסידור / ריבוי קדישים וקדיש הגדול

הערות לסידור החדש

בסידור 'תהלת ה' החדש, המלא כמה מעלות טובות, יש מספר שינויים שמן הראוי לתת עליהם את הדעת¹:

א. ה'סליחות' לתענית ציבור סודרו בצורה נוחה לאומרן על סדר התפילה, כחלק מה'תחנון', והתועלת מכך רבה. אולם יש להעיר, שאם אומרים רק 'סליחות' בלי 'תחנון' (כשיש חתן וכיו"ב), התחלת הסליחות אז היא מ'איל ארך אפיים', על-פי המבואר במכתבו של הרבי (נרפס בראש הסליחות לצום גדליה ובספר המנהגים עמ' 52), שהטעם לאי אמירתו בדרך-כלל הוא: "כיוון שכבר אמרו בסדר התפלה", ומזה משמע שאם לא אמרוהו בסדר התפילה - יש לאומרו כחלק מהסליחות; דא עקא, שזה נשמט לגמרי בהוצאה החדשה.

ב. בזמן החורף הוצרכו יושבי אה"ק ת"ו לתפילות מרובות על ירידת גשמים, ובכל הסידורים, כולל סידורי 'תהלת ה' הישנים (עמ' 380, צילום מסידור 'תורה אור', במהדורת תשמ"ז - עמ' 394), מופיעה לשם כך תפילת "ועננו" כתוספת ל'שומע תפילה', ואילו בהוצאה החדשה זה נשמט, וצ"ע. (וכן יש לעיין מה מקור הנוסח המופיע בסידורי 'תהלת ה'"), שיש בו שינוי מהנוסח הנפוץ. וגם הסיומת שם: כי אתה שומע תפלת עמך ישראל ברחמים². העירני לזה הרה"ח ר' נבות שי' מיארה).

ג. בסידורים הישנים, קודם 'לאיל אשר שבת', הובא משולחן ערוך אדמו"ר הזקן (סי' רפא ס"ב) שאם שכח לומר פיוט זה בתוך התפילה "נכון לאומרו אחר התפלה, הואיל והוא מדבר בשבח השבת", ובסידור החדש זה נשמט, כנראה היות ומצב זה לא שכיח כל-כך. אמנם, לכאורה, יש בהלכה זו משום הוראה על חביבות תפילה זו, כדי לעורר הלכבות לאומרה בכוונה יתרה. ואולי זה היה טעמו של מי שכן הביאו, וכעין מה שב'מחזור השלם' קודם 'המלך' מובא המעשה עם הרה"ק מקארלין זיע"א.

ד. מאידך, בערבית דליל שבת נוספו הלכות למי שהתחיל "אתה חונן" במקום "אתה קידשת". ויש להעיר שזה יכול לקרות בעיקר בהוצאה זו, כי 'אתה קידשת' אינו מופיע (כבעבר) מול העיניים, צמוד

1 ראה מה שנלקט בנושא זה לאחרונה, בקובץ 'פרדס חב"ד' גיליון י"ט עמ' 67 ואילך.

2 תפילה זו לא היתה בסידורים שנדפסו בחיי אדמו"ר הזקן, ונכנסה לסידורי'חב"ד רק לאחר-מכן. בסידורי 'תהלת ה' הישנים נדפסה בצילום מסידור 'תורה אור'.

3 שהוא סיום ברכת 'שומע תפילה' "מעין חתימה סמוך לחתימה" בנוסח **אשכנז** (ודווקא במקור הבקשה, טור או"ח סי' תקע"ט, שכידוע היה אשכנזי, מסיים "כי אתה שומע תפילת כל פה" כבנוסח **ספרד**). ואגב, כך מופיע בסידורי'חב"ד גם בסיום הבקשה 'ריבון העולמים' שאומרים בסוף קריאת-שמע על המיטה.

ל"הא"ל הקדוש", אלא צריך להפוך דף, ובינתיים מרחשות השפתיים את השגור בפה.

הרב יעקב וילהלם, ביתר עילית

ההערות לתגובה זו הן הערות המערכת.

הערות בדיון הריבוי בקדישים, קדיש הגדול ועוד.

ב'התקשרות' (גיליון תשנז) העיר הרב יוסף שמחה גינזבורג שליט"א הערות אחדות בדיון הקדיש, ואמרתו להעיר על דבריו:

א. כתבו הפוסקים שאין להרבות בקדישים שלא לצורך, כעין מה שיש למעט בכרכות שאינן לצורך⁴. ואף אדמו"ר הזקן אימץ שיטה זו בסידורו, וזה הנימוק שסידר לומר מזמור 'לדוד ה' אורי' תיכף אחר 'שיר של יום' בשחרית, ולאומרו במנחה לפני 'עלינו'⁵.

והרב הנ"ל (ב'התקשרות' שם) כתב לעניין מי שהוא ש"ץ במקום שנהגו לומר 'שיר למעלות' וקדיש לפני 'עלינו' שבסוף תפילת ערבית, ש"אם אי אפשר 'לכבד' באמירה זו משהו אחר, רשאי הש"ץ לומר . . . כמנהג המקום'. ולא הבנתי הכרעתו⁶, שהרי על כהאי-גוונא נקט אדמו"ר הזקן שלא להרבות בקדישים⁷. ואם הוראת הרב הנ"ל נאמרה כאשר יש חשש שתצמח מחלוקת מדילוגו קדיש ו'ברכו' הלז, והרי "גדול השלום" כו' - היה לו לפרט נימוקו זה.

וכל שכן שלא הבנתי ההוראה שציטט הרב ב.כ. (גיליון תשנ"ה) אודות 'חיוב' חסיד חב"ד המתפלל במניין לא-חב"די, ובמניין זה לא יוכל לומר משניות והקדיש שאחריהם, לכן יאמר הקדיש שלאחר 'שיר למעלות' הנ"ל וכה"ג - כדי שיספיק להשלים את מניין הקדישים לפי מנהגנו. דמכיוון שלפי מה שקבע אדמו"ר הזקן, הרי יש באמירת קדיש זה חשש של ריבוי בקדישים, אם כן לא יתכן להשלים מנין הקדישים לפי מנהג חב"ד באמירת קדיש שיש בו חשש לדעת אדמו"ר הזקן.

ב. ומדי דברי בעניין שלילת קדיש שלא לצורך, הנה על עת אמירת מזמור מ"ט בבית האבל ר"ל, שמעתי מפי הרב ר' זלמן שמעון דווארקין ז"ל, הרב דליובאוויטש-770':

בשנת תשל"ד, כשהרש"ג - גיסו של כ"ק אדמו"ר - היה אבל ר"ל, הנה אחר 'עלינו' וקדיש-יתום אמרו מזמור מ"ט שבתהלים ואמר קדיש-יתום ושוב אמר משניות וקדיש-דרבנן. ואמרתו לו שמכיוון שהקדיש שלאחרי התהילים [מזמור מ"ט] הוא זהה לקדיש שלאחרי 'עלינו', מהראוי שלימוד המשניות והקדיש-דרבנן שלאחרי יתקיים בין [הקדיש שלאחרי] 'עלינו' לבין אמירת המזמור שבתהלים [כך שלא יהיו שני קדישים שווים הסמוכים זה לזה]. למחרת התפלל שם כ"ק אדמו"ר והורה גם כן כנ"ל. ע"כ דבריו.

דברים הללו הבאתי ב'סדור רבינו הזקן עם ציונים מקורות והערות' (עמ' קפט), והוספתי שכנראה האירועים הללו היו בתפילת המנחה. ואילו בשחרית ראוי לומר את מזמור מ"ט בהמשך ישיר לשיעור התהילים החודשי, ואחרי יאמר רק קדיש אחד על שניהם [וכן הורה הרבי באבלו בשנת תשכ"ה - 'תורת מנחם - מנחם ציון' ח"א עמ' 98 - הרב גינזבורג].

(4) כנסת הגדולה (או"ח סי' נה), הובא בבאר היטב (שם), וע"ש.

(5) ראה שער הכולל (פ"א סכ"ט); 'תורת מנחם-התוועדות' (כרך כה עמ' 231).

(6) גם לא הבנתי מה שהשווה שם נידון זה לדיון אמירת פסוקי 'הוא רחום' בין הקדיש ו'ברכו' בתחלת תפלת ערבית. והרי הדיון שם הוא בגלל ההפסק ואילו הנידון כאן הוא משום הריבוי בקדישים שלא לצורך.

(7) וראה 'תורת מנחם-התוועדות' (כרך כט עמ' 41). ומה שבליב שבת אומרים גם בנוסח דיון מזמור תהלים ולאחרי קדיש ו'ברכו' - הרי מקור הדבר בקבלת האר"ל (ראה הנסמן ב'סדור רבינו הזקן עם מקורות ציונים והערות', ע' ער ואילך).

כרם לאחרונה הופיעה⁸ רשימה מימי השבעה אחרי פטירת הרבנית נחמה דינה ע"ה (טבת תשל"א), שאז הורה הרבי אשר "בין תהלים [שיעור התהלים היומי] וקאפיטל מ"ט, מפסיקים באמירת משניות בע"פ [?]. ואם כן הסדר בשחרית הוא דומה להנ"ל במנחה⁹.

ג. אמירת קדיש אחרי פסוקים מלוקטים - ב'התקשרות' שם הביא שאדה"ז סובר שאומרים קדיש אחרי אמירת 'מזמור', לא אחרי פסוקים מלוקטים¹⁰. ועל כן הוקשה לו אודות תפילת 'עלינו', שהפוסקים¹¹ נימקו את ה'קדיש' הנאמר לאחריו דהיינו משום שיש בו פסוקים. ותקשי, הרי אין אנו אומרים קדיש אחר פסוקים מלוקטים?

ולעניות-דעתי יש לחלק בזה בין פסוקים מלוקטים גרידא לבין פסוקים שנשתלבו לתוך תפילה שלמה, שאז שפיר מקדישים בסיומה. תדע, הרי גם לאחרי תפילת העמידה אומרים קדיש, גם בערבית וגם בימים שאין אומרים בהם תחנונים. וגם אם נמצא פסוקים אחדים בתפילת העמידה, אבל בכל זאת הם רק פסוקים מלוקטים [לכאורה, סיבת תקנת הקדיש לאחר תפילת י"ח אינה משום הפסוקים שבה, אלא משום שהיא "מצווה בפני עצמה" (כלשון שו"ע אדה"ז נה,א) - הרב גינזבורג].

ה. 'קדיש הגדול' - עוד הביא ב'התקשרות' שם מ'הגהות [הרבין] לסדור רבינו הזקן¹² בשם ה'משנת חסידים'¹³ בשלילת אמירת האבל ר"ל את הקדיש הארוך, היינו נוסח 'לאחדתא לעלמא'. ויש להבהיר: א) הציטוט מהמשנת חסידים מביא הרבי שם מדברי הרד"ב קרטיק (בקונטרס 'סדר התקיעות'). אך מזה שציטטו הרבי אין הכרח דסבירא ליה למעשה כדבריו; ב) נוסח קדיש זה מופיע בסידור 'תורה אור' (עמ' 402), וללא כל הערה שאין נוהגים לאומרו; ג) ועיקר: לפי הרשום אודות פטירת הרבנית ביום כ"ב שבט תשמ"ח¹⁴, הרי לאחר הקבורה וסתימת הגולל אמר הרבי 'צידוק הדין' והקדיש הגדול!

ה'משנת חסידים' שם אינו מנמק התנגדותו הנחרצת לאמירת הקדיש בנוסח זה. אך יגיד עליו רעו, שבהמשך דבריו שם שולל הנוסח "תחת כנפי השכינה" (שבנוסח ההשכבה 'א"ל מלא רחמים' ודומיו), כי הוא מועיל רק לגר, ואילו לישראל הווי הורדה¹⁵. ומסתבר לומר שגם בנוסח הקדיש הגדול ראה תיוהא¹⁶. וייתכן אפוא שבנוסח דידן תוקן החלק שעורר את התנגדותו.

הרב לוי יצחק ראסקין, מו"צ קהילת חב"ד לונדון

(8) של הרב י.ד. אושפאל ע"ה (מח"ס דרכי חסד) - בקובץ 'מגדל אור' (לאס אנג'לעס, תמוז תשס"ז, בעמ' 79).

(9) ב'יומן הקהל' של שנת תשמ"ח לא רשום איך נהג אז הרבי בזה.

(10) ומובן בזה הסדר שבס' 'דרכי חסד' (עמ' רעג), שלאחר 'צדוק הדין' יאמרו מזמור מ"ט ולאחרי הקדיש, אף ש'צדוק הדין' ישנם כמה פסוקים. אלא שאין מקדישים אחר פסוקים מלוקטים כי אם לאחר אמירת מזמור.

(11) דרכי משה או"ח סי' קלג, לבוש שם, ועוד.

(12) קה"ת נ"י. תשס"ז (עמ' סז סט"ז).

(13) מסכת גמילות חסדים פ"ג מ"א. [בלקוטי שיחות חכ"א עמ' 332 הערה 63 הביא שני לשונות מה'צמח צדק' אודות ספר זה: 'והמ"ח לא העתיק רק דברי האריז"ל', ומאיךד "ואפשר הוא מהאריז"ל", עיי"ש].

(14) 'יומן הקהל' תשמ"ח (עמ' 161).

(15) טענה זו נגד נוסח 'תחת כנפי השכינה' כבר הביא השל"ה (מסכת שבועות - קצד ב). וכבר הצביעו על נוסח הפיוט של נעילה [כנראה - מסליחות ליום ג' של עש"ת לנוסח פולין]. "בחביאנו צל ידו תחת כנפי השכינה" [ואכן ראיתי נוסחאות בהם שינו נוסח פיוט זה]. ובשער הכולל (פכ"ו ס"ו) הביא שנוסח "תחת כנפי השכינה" כן הוא בנוסח 'מנוחה נכונה' שבס' במעבר יבך [דף נח ב]. וכן הוא הנוסח בסדור תורה אור (עמ' 478). וע"ע שערי רחמים (ע"ס שערי אפרים) פ"י ס"ק לו; נחמו עמי (להרב משה צבי נאה) ע' קמ. ולהעיר עוד מ: ילקוט שמעוני (רות רמז תר"ב) כפי שהובא בחידושי אגדות מהר"ל (ע"ז יז ב ד"ה ובמדרש); פסיקתא דרב כהנא (דרוש 'ויקח אליהו' בסופו - ע' 46); רבינו מנוח (הל' שביתת עשור פ"ב ה"ו); מרגלית היס לסנהדרין צז ב אות טו. ואכמ"ל.

(16) וראה 'התקשרות' גליון תרס"ח, שם הובאו נוסחאות שונות של קדיש זה ונימוקיהם (ומעניין אם אמר הרבי בנוסח שבסידור תורה אור - הנ"ל). ולהעיר שהנוסח "לאחדתא לעלמא" שמצטט המשנת חסידים אינו מופיע באחד מהנוסחאות שם.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת פינחס¹

י"ט בתמוז

הפטרה: "דברי ירמיהו" (ירמיה א, א - ב, ג), הנדפסת בחומשים בסוף פרשת מטות. היום הוא יום הברית של כ"ק אדמו"ר הרי"צ, תאריך שצויין עליידי הרבי בכמה וכמה הזדמנויות. פרקי-אבות - פרק א³.

הקפיד הרבי להתוודע בכל אחת משבתות בין-המצרים. והנה בהלכות אבל (שו"ע יו"ד סי' ת) נפסק שיש **אבלות** בשבת, ורק אבלות **זפרהסיא** אסורה אז. על-כן אין לתמוה על שלמנהגו אין מברכים שהחיינו בשבת שבין המצרים, שהרי אין זה 'בפרהסיא'. אמנם בכמה שיחות הלשון היא שבשבת "אין בכלל אבלות":

לקו"ש ח"ב, 358 - מש"פ מטו"מ תשט"ו. (ההנחה - תו"מ יד, 223) אין עצבות, וכדי למנוע כל ספק, צ"ל בשמחה יתירה, כסעודת שלמה בשעתו.

לקו"ש ח"ד, 1090 (ישערי המועדים - תמוז' סי' מה. ראה תו"מ כ, 195) וש"נ לעוד שיחות) "אין בה אבלות".

תורת מנחם כג, 201 - שכל ענייני בין המצרים אינם שייכים בשבת.

סה"ש תש"נ ב, 566 ששבת הוא"ע הקדמת רפואה למכה, כי שבת שייכת לגאולה.

ולכאורה כל זה הוא רק מצד העניין הרוחני של ש"ק, ועל-דרך האמור בלקוטי-שיחות ח"כ, ס"ע 354 מס' פלח הרימון בשם אדה"ז, שלפני נשמות הגבוהות כרשב"י לא הי' חורבן, ואעפ"כ [כמו בשלקו"ש ח"ה, עמ' 149] בהערה מזכיר הרבי שאעפ"כ נחבא הרשב"י [במעה] חייבים הם בכל דיני האבילות דבין המצרים.

(3 בחו"ל - פרק ו).

בשבתות של 'בין המצרים' יש להישמר מעניינים של חשש אבלות, יותר מבשאר שבתות השנה, כדי שלא לתת מקום לחשש אבלות בשבת².

1) ברוב המקורות הישנים (כמו: סה"מ תרס"ט, עת"ר, אעת"ר, עטר"ת, המשך תרס"ו, המשך תער"ב, סה"מ תרפ"ז, תש"ב, היום יום, לקוטי שיחות א"ד. וראה גם ח"ג עמ' 256 הע' 1. חכ"ג עמ' 397 בגוף המכתב) - 'פנחס' חסר יו"ד. במענה משנת תשכ"ב (אג"ק חכ"א עמ' עח) לשאלת הנמען מדוע כתב הרבי את שמו חסר, הביא הרבי את דברי מהרש"ל, "דרובן כותבין חסר", והוסיף: "כנראה הכוונה במקום שאינו נוגע לדין). וכן הוא בש"ס בשמות דרבי פנחס בן יאיר וכיו"ב". לראשונה מופיע 'פינחס' מלא בלקוטי שיחות ח"ג עמ' 93, ושם בהערה 1 ציין הרבי מקורות לזה. להלן הערה מחלק ח"י עמ' 318: (4) מלא - ראה בית שמואל הל' גיטין, שמות אנשים. שי למורה שם. ובטיב גיטין שם. ועוד. וראה בעניני פינחס מלא בזהר חלק ג (נו. ב. ריג. ב. רכ. א. רלו. ב) מנחת שי ריש פרשתנו..."

בשיחת ש"פ בלק תשט"ז סכ"ד (תורת מנחם - התוועדויות' ח"ז עמ' 97) הסביר הרבי, שהענין ד'מלא' הוא על-דרך מה שכתוב "אלה תולדות פרץ" תולדות מלא, ששייך למשיח, שאז יהיה באופן כפי ש"עולם על מילואו נברא", עיי"ש. ואולי זו הסיבה שהרבי (החל מהשיחה דח"ג הנ"ל) דייק לכתוב תמיד בשיחותיו באופן זה. וראה גם תורת מנחם ח"א עמ' 144.

2) לקוטי-שיחות כרך ד עמ' 1091. ומציין לחגיגה (יה, סע"א) - שגם איסור התירו שם מטעם כעין זה, ע"כ. והיו שנים שבהן

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחי

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש